

عنوان مقاله:

پژوهشی تطبیقی در مورد قاعده علی الید و الخراج و تبارشناسی سند روایی آنها (علی الید ما اخذت حتی تودیه و الخراج بالضمن)

محل انتشار:

فصلنامه فقه و اصول، دوره 49، شماره 1 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

هادی مصباح - دانش آموخته دکتری فقه و مبانی حقوق اسلامی پردیس بین الملل دانشگاه فردوسی مشهد

حسین صابری - استاد دانشگاه فردوسی مشهد

حسین ناصری مقدم - دانشیار دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

مستند قواعد فقهی گاه روایتی با برداشت های متفاوت و گاه شیعه تبار، گاه سنی تبار و گاه مشترک بین شیعه و سنی است. مقاله پیش رو، با بیان کوتاه در مورد قاعده علی الید و خراج، دلالت سنجی و تبارشناسی حدیث علی الید ما اخذت حتی تودیه و الخراج بالضمن از منظر فریقین، به جستجو و تحقیق در مورد تبار این دو حدیث می پردازد. مشهور فقهای شیعه و سنی قاعده علی الید را در عقد صحیح، منافع مستوفات و غیر مستوفات عقد فاسد و غصب جاری می دانند و قاعده خراج را در عقد فاسد و غصب جاری نمی دانند. از شیعه ابن حمزه و از سنی ابوحنیفه و ابو یوسف قاعده خراج را شامل عقد فاسد و غصب می دانند. نگارنده ضمن در دو قاعده را مشترک لفظی و نسبت بین دو قاعده را تبیین می پندارد و حدیث علی الید ما اخذت حتی تودیه و الخراج بالضمن را همچون فقهای شیعه سنی تبار می یابد و با ارایه زمان ورود این دو حدیث به منابع فقهی شیعه و انگیزه استناد به آن، عمده ترین دلیل روایی قاعده علی الید و خراج را برای فقهای شیعه ناکارآمد می یابد و فقط به عنوان تایید دیگر ادله می توان انگاشت.

کلمات کلیدی:

قاعده علی الید و خراج، حدیث شیعه تبار، حدیث سنی تبار، تبارشناسی علی الید ما اخذت حتی تودیه، تبارشناسی الخراج بالضمن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/629495>

